

ДНІПРІВСЬКИЙ КАСКАД ГЕС — шість гідро- та одна гідроакumuлююча електростанції на [Дніпрі](#), об'єднані в єдиний комплекс. Підпорядковано ВАТ «Укргідроенерго» НАК «Енергетична компанія України». Загальна потужність каскаду (без Київської гідроакumuлюючої електростанції) — 3651 тис. кВт, середньорічний виробіток електроенергії 9274 млн кВт/год. Верхня в каскаді є [Київська ГЕС](#). Перший агрегат її введено в дію 1964 року, всю ГЕС — 1968 року. Київська ГЕС належить до типу руслових, розрахунковий напір 7,7 м, встановлена потужність 408,5 тис. кВт, середньорічний виробіток електроенергії 750 млн кВт/год.; корисний об'єм [Київського водосховища](#) 1,17 млрд м³, здійснюється сезонне регулювання стоку. 1970 року розпочав роботу перший агрегат [Київської гідроакumuлюючої електростанції](#) з розрахунковим напором 65 м, встановленою потужністю 235 тис. кВт та середньорічним виробітком електроенергії 135 млн кВт/год.

Другою у каскаді є [Канівська ГЕС](#) (1975) потужністю 444 тис. кВт, середньорічним виробітком електроенергії 930 млн кВт/год. [Канівське водосховище](#) має корисний об'єм 0,28 млрд м³ і виконує лише добове та тижневе регулювання стоку.

Третя у каскаді — [Кременчуцька ГЕС](#) (1960). Її потужність 625 тис. кВт. Завдяки великому корисному об'єму (8,97 млрд м³) [Кременчуцьке водосховище](#) дає змогу здійснювати річне регулювання стоку (з переходом до багаторічного) та цим самим підвищувати виробіток електроенергії на всіх нижче розташованих ГЕС. Середньорічний виробіток електроенергії Кременчуцької ГЕС перевищує 1,5 млрд кВт/год.

[Середньодніпровська ГЕС](#) — наступна у каскаді — ввійшла до діючих у 1964 році. Її потужність 352 тис. кВт, середньорічний виробіток електроенергії 1,29 млрд кВт/год. Корисний об'єм [Кам'янського водосховища](#) (0,53 км³) уможливорює здійснювати лише добове та тижневе регулювання стоку.

Нижче за течією розташована [ДніпроГЕС](#) (Дніпровська ГЕС); побудована 1932, відбудована після війни 1948, реконструйована 1980. Потужність ГЕС 1538,2 тис./кВт, виробіток електроенергії 3,92 млрд кВт/год. на рік; корисний об'єм [Дніпровського водо-](#)

[сховища](#) дозволяє здійснювати лише добове та тижневе регулювання стоку.

Найнижча — [Каховська ГЕС](#). Її будівництво було завершено 1956 року. Потужність станції 351 тис. кВт, середньорічний виробіток електроенергії 1,52 млрд кВт/год. Завдяки великому корисному об'єму (7 км³) [Каховське водосховище](#) дає змогу здійснювати річне регулювання стоку.

На всіх гідровузлах є судноплавні шлюзи (на Дніпровському гідровузлі — однокамерний і трикамерний). Створення каскаду дозволило забезпечити глибоководний шлях від гирла Прип'яті до Чорного моря. Режим роботи всіх ГЕС ведеться комплексно, з урахуванням економічного і оптимального використання водотоку для потреб енергетики та забезпечення вимог інших галузей народного господарства, рибництва, зрошення, водопостачання, річкового транспорту. Від 1996 року на гідровузлах проводять реконструкцію основного устаткування та систем управління, захисту й моніторингу. 2005 року за проведену роботу з реконструкції ГЕС групу фахівців «Укргідроенерго», заводів — виробників устаткування, проектних і налагоджувальних організацій, інститутів відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки. 6 червня 2023 року російські загарбники підірвали греблю Каховської ГЕС, що спричинило її руйнування, витік води із водосховища та позначилося на цілісності каскаду ГЕС. 22 березня 2024 року під час чергового масованого ракетного обстрілу території України росіяни влучили в ДніпроГЕС, пошкодивши ГЕС-2.

Див. також: [Гідроелектростанція](#).

Рекомендована література

1. Бакшеев Е. и др. Днепровский каскад гидроэлектростанций // Гидротех. строительство. 1967. № 5;
2. Кузмин И. Н. Днепровский Каскад ГЭС. К., 1981;
3. Справочник по водным ресурсам. К., 1987;
4. Бакшеев Е. Днепровские водохранилища и их народнохозяйственный эффект. Х., 2003.

[А. В. Яцик, К. В. Вошинський](#)

Бібліографічний опис:

Дніпровський каскад ГЕС / А. В. Яцик, К. В. Вошинський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-22200>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).